

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia Latina - Cod. Aug. perg. 154

[Reichenau ?], [14. Jh.]

Epistola ad Thessalonicenses I

[urn:nbn:de:bsz:31-42065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-42065)

unitatis inde. Que cetera me sunt o uota
 uob faciet tythicus hris frz fidelis
 ministrz ofertus in dno. que nisi ad
 uos ad hoc ipm ut cognoscat que circa
 uos sunt z soletur corda nra cum ho
 nestimo hmo z fidelis frz. qui e ex nobi q
 omnia q hic aguntur nota faciet uob.
 Salutat uos aristarcus ocaptui men
 z mare ofobru barnabe. de q accepisti
 mandata. Inueni ad uos suscipite il
 lud z iho qui dr iustus qui s ex carima
 fione. Ihu soli sunt adiutores mei in
 regno meo dei. qui in fuerunt solatio.
 Salutat uos epafiras qui ex nob est ser
 uis xpi ihu. semp sollicitus p uob in
 orationibz ut scitis pfi z pleni in omi
 uoluntate dei. Testimoniu eni illi phi
 lico. qd h multum labore p uob z phi
 qui sunt laoditice z ierapoli. Salu
 tat uos lucas medic hms et demas.
 Salutate frs qui sunt laoditice z nym
 pheca. z que in domo eius e ecclesia. Et
 cum lecta fuerit apud uos h epla. fac
 te ut in laodycensiu ecce legatur. z ea
 q laodycensiu e uos legatis z dicite ar
 chypo. Videte ministru q accepisti dno
 ut illud impleas. Saluatio nra
 manu pauli. Memores estote uiclor
 meoz. Gra dnu ihu nobiscu. Amen.

Epistola ad colosen. Incipit plogus
 Etalon i eplam ad thel
 censes sunt salouceses
 macedones. Qui accep
 to abo ueritatis pstre
 runt in fide. etia in psecutione ciuim
 suoz. P roa nec receperunt falsos aplo
 nec ea que a falsis aplis dicebantur.
 Hos collaudat aplo scribes eis ab athe
 us p tythicu. *Incipit ep ad thesaloucen*

Paulus
 et siluanus
 z timotheus
 ecclesie thessa
 lonicensiu
 in deo pze z
 dno ihu xpo
 gra uob et
 pax. Graas agimus do semp p omibz
 uob. memoriam uru facientes in
 oronibz nris. su m emulsioue me
 mores opis fidei nre z laboris z ca
 ritatis. z sustinentie spei dnu nost
 ihu x an dm z prem nrm. scientes frs
 dilecti a deo electionem uram. qz ew no
 strum n fuit in sermone nri. h z i iur
 tute z spu sco z plenitudine multa
 sicut scitis quales fuerim in uob pe
 uos. Et uos imitatores nri factis et
 dnu excipientes ubum i tribloe mita
 cum gaudio spe sci ita ut factis fo
 omnibz credentibz in macedonia z iacha
 ia. Uob eni diffamatus e sermo dnu
 n solum in macedonia z iachata. h in
 omni loco fides nra que e ad dm pfecta
 e. ita ut n sit nob nede quicqm loqui
 spi ei de nob annuntiat qlem itroitu
 fuerim ad uos. z quom diti estis ad
 dm a simulachris seruire do unio et
 uero. z expectare filiu eius de cel que
 suscitauit a mortuis ihu. qui eripuit
 nos a tra uentura. Nam ipi scitis frs
 itroitu nrm ad uos. q n iamis fuit.
 h an passi z otimelius affecti sic scitis
 in philippis. fiduta huan in deo nro
 loqui ad nos ew di in multa sollicitudie
 Exhortatio eni nra n de errore neq de
 imunditia neq in dolo. h sicut pbatu
 sum a deo. ut crederetur nob ew ita loqui

ad uos

nō q̄i hominibz placentes. s; deo q̄ p̄bat
corda n̄ra. neq; enī aliqn̄ sum̄ in sermōe
adulationis sicut sc̄tis. neq; in occasioe
auaritie d̄s testis est. nec q̄rentes ab ho
minibz gl̄am. neq; a uob. neq; ab aliis
cum possem̄ oneri eō ut xpi apli. s; sc̄i
simus p̄uili in medio ur̄m. Tam̄ si
mirrix foueat filios suos ita desidante
uos cupide uolebamus tradē uob n̄ so
lum eō d̄i. s; etiā animas n̄ras. q̄m
sc̄im uobis facti estis. II

Nemores enī estis fr̄s laboris n̄ri
et fangationis. Modē ac die op̄an
tes. neque ur̄m grauare. p̄dicauim̄
in uob eō d̄i. uos testes estis et d̄s. q̄m
sc̄e iuste et sine querela uob qui credi
distis sum̄ sicut sc̄tis. q̄m̄ iniquēp
ur̄m tamq̄m p̄ filios suos dep̄cantes
uos et d̄solantes testificati sum̄. ur̄am
bularetis digne deo qui uocauit nos
i suū regnū et gl̄am. sc̄o et nos gr̄as a
gim̄ deo s̄i inuisione. q̄m̄ cū accēpi
setis a nob̄ uerbum auditis dei. acce
pistis n̄ ut uerbum hom̄. s; sic uere
uerbum dei. qui op̄abatur uob qui cre
didistis. Vos enī imitatores sc̄i estis fr̄s
ecclesiar̄ dei q̄ sunt i iudea in xpo ihu
q̄ eadem passi estis et uos a tribulibz
sicut et ip̄i audētes. qui et d̄m occidit
ihu et p̄phas. et uos p̄secuti sunt. et deo
n̄ placent. et om̄ibz hom̄ibz adūsantur.
phibentes nos gentibz loqui ut saluē
fiant. ut impleant p̄ca sua semp. Que
tur enī ira dei sup̄ illos usq; in fine. No
aū fr̄s desolati a uob ad temp̄. ore a
spectu n̄ corde h̄ndantius festinauim̄
faciem ur̄am uidē. cum multo desidio.
q̄m uolunt uenire ad uos. Ego quide
paulus et semel et n̄m s; impedi uos

sathanas. Que est enī n̄ra spes aut gau
dium. aut corona gl̄e. Nonne uos an
dum n̄m in ihu xpm̄ estis iaduentu
entis. Vos enī estis gl̄a n̄ra et gaudim̄.

Propter q̄ n̄ sustinentes
amplius. placuit nob̄ remane
re in solis. et misim̄ timotheum
fr̄em n̄m et ministrū dei in eō xpi.
ad d̄firmantes uos et exhortandos p̄
fide ur̄a. ut nemo moueatur in tri
bulationibz istis. q̄m̄ enī sc̄tis. q̄d i
posui sumus. Nam et cum apud uos
cēm̄us. p̄dicabamus uob passuros
uos tribulationes. sicut et sc̄m̄ est et sc̄
tis. p̄p̄ca et ego amplius n̄ sustinent
misi ad cognoscendam fidem ur̄am. ne
fore temptauit uos is qui temptat et
iam̄ fiat labor ur̄. Nunc aū uocētes
timotheo ad uos a nob̄. et annuntiauo
uob fidem et caritatem ur̄am. et q̄ me
moriam n̄ri h̄eris bona semp. deside
rantes nos uidē. sicut nos quoc̄ uos.
ideo d̄solati sum̄ fr̄es in uob in oī ne
cessitate et tribulatione n̄ra p̄ fide ur̄am.
q̄m̄ nunc inuim̄ si uos sc̄tis in d̄no.
Qui enī gr̄as actionem possum̄ deo re
tribue in omni gaudio quo gaudem̄
p̄ uos. aū d̄m n̄m nocte ac die h̄nda
tus orantes. ut uideam̄ faciem ur̄am
et opteamus ea q̄ desunt fidei ur̄e. spe
ant d̄s et pater n̄r et d̄ns ih̄c dirigat
ur̄am ad uos. Vos aū multipli
cet et h̄ndare faciat caritate in uos.
et i om̄is q̄madm̄ et uos in uob ad d̄fir
manda corda n̄ra sine querela. i sc̄ita
te aū d̄m et p̄dem n̄m iaduentu d̄m
n̄ri ihu xpi cum om̄ibz sc̄is. Amen.

Que cetero ergo fr̄es rogam̄
uos et obsecramus in d̄no ihu

et quodam accepistis a nob̄. quon
tunc anbulare et placē eō s
ambulatū ut h̄ndens magis
enī q̄m̄ p̄cepta dederim uob p
sc̄m̄. Ex est enī uoluntas dei
no n̄ra. ut abstineatis uos a fo
tione. ut sc̄at iniquisq; ur̄m
uos posside in sc̄ificatione. et
n̄ in passione desidi sicut et g
q̄m̄ ignorant d̄m. et nequis su
desit. neq; circumueniat in
sc̄m̄ sum̄. q̄m̄ uideat est deo d̄
om̄ibz. sicut p̄dixim̄ uob et t
sc̄m̄. q̄d enī uocauit uos de d̄
d̄nam. s; in sc̄ificatione. Itaq;
sc̄m̄ n̄ hominē. sicut s; d̄m̄.
dedit ip̄m̄ sum̄ sc̄m̄ in uob. Deo
enī sc̄m̄ n̄ necesse h̄m̄. sc̄m̄
sc̄m̄ enī uos a deo didicistis ut d̄
uocem. et n̄ sc̄m̄ illud in o
sc̄m̄ innumerata macedonia.

Rogamus aū uos fr̄es ut h
magis et op̄am dētis. ut q
tis. et ut ur̄m negotium agat
m̄m manibz n̄ris sicut p̄ceptū
ut benedite ambulatis ad eos q
sunt. et nullius aliquid desidet
h̄m̄. aū uos ignorare fr̄es de deo
n̄ra d̄solamini sicut et sc̄i qui
sunt. s; enim credimus q̄d ih̄c n̄
est. et resurrexit. ita et d̄s eos qui
erunt p̄ ih̄m̄ aduocet cū eo. Et
d̄m̄. in uerbo d̄m̄. q̄ nos qui
qui resideri sum̄. in aduentu
p̄uenimus eos qui dormierunt
ip̄e deo. in ih̄u. et in uoce archa
in tuba. deo descendet de celo. et
qui in xpo sunt resurget p̄mi.
uos qui uiuim̄. q̄m̄ reliquim̄

ut quicquid accepistis a nobis quomodo uos
 oportet ambulare et placere deo sicut et
 ambulatis ut hinc magis. **S**atis
 enim que precepta dederunt uobis per dominum
 ihesum. **H**ec est enim uoluntas dei sanctifica-
 tio uestra ut abstineatis uos a fornicatione
 ut sciat iniquusque uirum suum
 uas possidere in sanctificatione et honore
 non in passione desiderii sicut et gentes
 que ignorant dominum. **E**t nequis suppre-
 diatur neque circumueniatur in negotio
 suum suum quoniam iudex est deus de his
 omnibus sicut per dicitur uobis et testifica-
 ti sunt. **N**on enim uocauit uos deus in inimi-
 ditiam sed in sanctificatione. **I**taque qui hinc
 sunt in homine sunt in domino qui etiam
 dedit spiritum suum sanctum in uobis. **D**e caritate
 autem fraternitatis non uice huius scribit uobis
 spiritus enim uos a deo didicistis ut diligatis
 inuicem. **E**tiam factis illud in omnes
 fratres innumerata macedonia. **R**egamus autem uos fratres ut hinc
 magis et operam detis ut quieti si-
 tis et ut uirum negotiorum agatis et ope-
 rum manibus uestris sicut precepimus uobis
 et ut honeste ambuletis ad eos qui foris
 sunt et nullius aliquid desideratis. **N**o-
 lumus autem uos ignorare fratres de dormientibus
 ut non existimemus sicut et ceteri qui spiritum non
 habent. **S**i enim credimus quod ihesus mortuus
 est et resurrexit ita et deus eos qui dormi-
 erunt per ihesum aduocet cum eo. **H**ec est uer-
 ditum in uerbo domini quod nos qui uiuimus
 qui reliqui sumus in aduentu domini non
 preueniemus eos qui dormierunt quoniam
 uerbo domini in uultu et in uoce archangelus
 in tuba dei descendet de celo et mortui
 qui in christo sunt resurgent primum. **D**einde
 nos qui uiuimus qui reliquimus simul

rapiemur cum illis in nubibus obuiam christo
 in aera. **I**taque sic semper cum domino erimus. **I**taque
 solamini inuicem in uerbis istis. **D**e tempta-
 tione autem et momentis fratres non indigetis ut
 scribamus uobis. **S**piritus enim diligenter scitis
 quod dies domini sicut fur ita in nocte ueniet.
Cum enim dixerint pax et securitas tunc
 repente uos superueniet infortis sicut
 dolor in uero hinc et non effugient. **N**os
 autem fratres non estis in tenebris ut uos dies
 illa tanquam fur apprehendat. **O**mnes enim
 uos filii lucis estis et filii dei. **N**on sumus
 noctis neque tenebrarum. **I**taque non dormiamus sicut
 et ceteri sed uigilemus et sobrii simus. **C**um enim
 dormiunt nocte dormiunt et qui ebrii sunt
 nocte ebrii sunt. **N**os autem qui diem sumus
 sobrii simus. **I**nduti loriceam fidei et
 caritatis et galeam spiritus salutis quoniam non
 possit uos deus in iram sed in acquisitione
 salutis per dominum nostrum ihesum christum quoniam mor-
 tuus est pro nobis ut suo iugum sine dor-
 miamus simul cum illo uiuamus. **P**ropter quod
 solamini inuicem et edificate alterutrum
 sicut et factis. **R**egamus autem uos fratres ut
 notius eos qui laborant in uestris et plus
 uobis in domino et mouent uos ut heatis
 illos hinc in caritate. **R**egamus
 autem uos fratres corripite inquietos solamini
 inuicem in uerbo domini suscipite infirmos
 patientes estote ad omnes. **N**on uideat nequam
 malum pro malo alicui reddat sed semper
 quod bonum est sectamini inuicem et in omni.
Semper gaudete in intermissione orate
 in omni gratias agite. **H**ec est enim uoluntas
 dei in christo ihesu in omnibus uobis. **S**piritum
 nolite extinguere prophetas nolite spernere.
Omnia autem probate quod bonum est tenete ab
 omni specie mala abstinete uos. **I**taque cum deus
 patris sanctificet uos per omnia et ut inuiget

sp̄ ut et aia ⁊ corp sine querela iaduen
tu dñi nri ihu xpi seruetur. fidel est dñs q̄
uocauit uos. qui enam faciet. fr̄es orate
p nob̄. salutate fr̄es omnes in dño sc̄o.
Adiuu uos p d̄. ut legatur eplā hec
omnibz sanctis fr̄ibz. br̄a dñi nri ihu
xpi uobiscum. *Explicit ep̄ ad Thessaloiēsi.*

Incip̄ p̄lo. in ij. ad th̄sa.
Athelalonicenses sc̄dam scri
bit eplam apl̄s. ⁊ notū fa
cit eis de tempibz nouissi
mis. ⁊ de aduersarij detractione. scribit
hanc eplam ab athenis p titium oya
conem ⁊ onesymū acolitum. *Incipit
eplā ad Thessalonicenses Sa*

Aulus ce
siluanus et ti
motheus ec̄c̄e
thelalonicēsiū
in deo patre
nro et dño i
xpo. gr̄a uob̄
a deo p̄re nro
et domino ihu xpo. br̄as agere debemū
deo semp p uobis fr̄es. ita ut dignū est.
qm̄ sup̄ crelar fides nra ⁊ hndat carita
uicūq; omnū nrm̄ inuicē. ita ut ⁊
nos ip̄i in uob̄ gl̄emur in eccl̄is dei
p paciā nra ⁊ fide in omnibz p̄secutio
bz. uis et tribulōibz. q̄s sustinens ioc
emplum iusti iudici. dei ut digni habe
amur in regno dei. p quo ⁊ patimur. si
tū iustam est ap̄ dñm̄ retribuē retribu
tione. hys qui nos tribulant ⁊ uob̄ q̄
tribulamur requē uobiscum in reuelatōe
dñi ihu de celo cum anglis uirtutis eius.
i flama ignis dantis uindictam hys
qui n̄ nouerūt dñm̄. ⁊ qui n̄ obedunt eō dō
nri ihu x̄. Qui penas dabit in iterū

etnas a facie dñi ⁊ a gl̄a uirtutis eius.
cum uenit gl̄ificari in sc̄is suis. et ad
mirabit fieri in omnibz qui crediderūt.
q̄ creditum est testimoniū nrm̄ sup̄ uos
in die illo. in quo etiā oram̄ semp̄ pub̄
ut dignos uos heat uocatione sua de
nri. ⁊ impleat omne uoluntate bonita
tis suo ⁊ opus fidei nre in uirtute ut
clarificetur nom̄ dñi nri ihu xpi lab̄.
et uos in illo sc̄dm̄ gr̄am dei nri ⁊ dñi

Rogamus aut̄ *II.* ihu xpi
ues fr̄es. p aduentum dñi nri
ihu xpi. et nre aggrationis in xpm̄. ut
n̄ cito moueamur a uisū sensu. neq; ter
reamur neq; p sp̄m̄. neq; p sermone.
neq; p eplam tamq; p nos missam. q̄
miser dñs dñi. nequis uos seducat ul
lom̄. Qm̄ nisi uenerit discessio p̄mum.
⁊ reuelatus fuerit ho p̄cc̄i filius p̄m̄.
qui adūsatur ⁊ extollit sup̄ omne qd̄
dicitur d̄s. aut qd̄ colitur. ita ut in tem
plo dei sedeat. ostendens se tamq; sit d̄s.
Non retinetis qd̄ cum adhuc eem ap̄
uos. hec dicebam uob̄. Et nunc quid de
tineat sc̄itis. ut reueletur i suo tempe.
Nam multum iam opatur iniquitatē.
Tanti ut qui tenet nunc teneat. dñm̄
de medio fiat. Et tunc reuelabit ille iniqu.
que d̄s ih̄c iustitias sp̄i ouis sui ⁊ d̄s.
et illustratōe aduent sui. cum tū est
aduentus sc̄dm̄ opatione sathane. ⁊
omni uirtute. ⁊ signis ⁊ portis uida
tibz. ⁊ omni seductione iniquitatis. hys
qui peccant. eo qd̄ caritate uirtutis. nō
receptunt. ut salui fierent. Ideo mitti
illis d̄s opationem erroris. ut credat
mendatio. ut iudicent om̄s qui n̄ cre
diderūt in uerū. s̄ osenserūt iniquita
ti. *Inc̄ aū delem̄ gr̄as agē deo semp̄*

p̄ uos fr̄es uelā a d̄o. qd̄ elegit uos
in salutem in sc̄ificatione
⁊ in uirtute. in qm̄ et uocauit uos
in acquisitione gl̄e dñi
⁊ in sermone. s̄c̄e ⁊ tenete tra
ctas uocatis. sine p̄ sermone
⁊ eplam uerū. s̄c̄e aū dñs ut il
le d̄s et p̄c̄i qui duxit uos ⁊ de
sc̄ationem etiam. ⁊ sp̄m̄ boni
⁊ d̄s. et p̄c̄i. et ositum
⁊ sermone bono. *III.*
Rogamus fr̄es orate p uob̄. ut
dñi curat et clarificetur
⁊ apud uos ⁊ ut libemur ab im
m̄is et mal̄ hominibz. Ad em̄ or
fides. s̄c̄e aū d̄s est qui ositum
⁊ iustitias amalo. Confidim̄ aū
de uob̄ in dño. qm̄ que p̄p̄m̄
⁊ facietis. Dñs aū dirigat
nra in caritate dei ⁊ in pacem̄.
Demuram̄ aut̄ uob̄ fr̄es in o
nri ihu x̄. ut scribam̄ uos ab
ambulantē iordane. ⁊ in sc̄dm̄
uocem̄ qm̄ accepunt a nob̄. s̄c̄e
tis quēdam op̄erat̄ imitari n̄
⁊ iniquitē sumi nri uos. neq;
pacem̄ manducam̄ ab aliqu
liberō ⁊ fatigatione nocte ⁊ die
n̄. ne quē nrm̄ granarem̄. n̄
erit̄ p̄statem̄. s̄ ut nosmet
m̄am̄. d̄rem̄ uos ad imite
n̄. Nam ⁊ am̄ eem̄ ap̄ uos
mirrabam̄ uob̄. qm̄ si quis
opari nō manducet. Audim̄
uos quōsdā ambulare in qu
op̄antes. s̄ curiosē agentes. ⁊
qui em̄ s̄c̄e sunt demuram̄
in dño ihu x̄. ut tū silen
tes s̄m̄ panē manducet. *Vo*